

RABASEDA i MATAS, Joaquim,
La parròquia de Sant Josep de Girona. Art i història.
Col·lecció Francesc Eiximenis.
Girona, 1996. 124 pàg.

VICENTE, Joan;
CASTAÑER, Margarida;
BOVER, Joaquim (coordinadors),
*L'àrea urbana de Girona:
un espai per al futur.*
Progrup i Universitat de Girona
(amb la col·laboració de l'Ajuntament
de Girona). Girona, 1996. 143 pàg.

Una presència comunitària

UN DELS EMBLEMES DE LA RELACIÓ Església-món és la comunitat, que s'estintola en una silueta física, en un edifici que moltes vegades adquireix singularitat. La seva crònica pot ser diversa, per motivacions i sentiments. Joaquim Rabaseda ha enregistrat la crònica de la parròquia de Sant Josep. El llibre ja en seria la història si comencés amb la primera pedra en aquell solar dels afores de Girona, l'any 1951, però Rabaseda va força més enllà i ens situa en aquella ciutat en creixement, i per exemple exhaureix la cronologia fins a donar l'any del naixement de l'arquitecte. La història té uns protagonistes dels quals se'ns revelen trets força desconeguts, començant pel bisbe Josep Cartaña, amb idees de forta personalitat destinades a una certa confrontació amb les de l'arquitecte, Joaquim M. Masramon.

Aquest es lliurà al projecte de Sant Josep amb un apassionament digne del verset bíblic «el zel de la teva casa em consumeix». Masramon va pensar i dibuixar clàssicament capitells corintis, que apareixen per primer cop a la pàgina 44 del llibre, però després va canviar radicalment i treballà nous projectes amb elements populars, ràfecs de masia i totxo de Vilafant, que ja no va abandonar. Rabaseda diu que Masramon experimentà una xarmera d'evolució professional. S'edificà la parròquia actual i en va sortir el que emponents crítics europeus qualifiquen de millor temple modern d'Espanya. El rector, Mn. Francesc Puig, hi aportà el seu excel·lent sentit de la litúrgia, ja canviant. L'artista Domènec Fita va ser cridat a l'hora de dotar Sant Josep d'obra escultòrica i la realitzà en diverses imatges

valentament integrades a l'entorn.

Joaquim Rabaseda dóna dades ignorades: variacions de plànols, interès primmirat pels materials. I també explica el contrast de parers entre l'arquitectura i l'art i l'Església oficial: el bisbe Cartaña *introduí* una imatge de sant Josep totalment dissonant en el recinte. Tot es pot llegir planerament explicat, però profundament documentat.

Després d'una primera pedra en vénen més sense data ni notaris. Aquest és el cas d'una parròquia, perquè el concepte de temple no s'exhaureix en el seu aspecte físic. Hi ha una comunitat sense última pedra. Per això l'autor dóna notícia també de la comunitat de pedres vives i ens porta més enllà del context urbà d'un edifici.

Jordi Dalmou

Anàlisi d'una àrea urbana

L'ÀREA URBANA DE GIRONA: un espai per al futur és un llibre especial, poc habitual, la qual cosa el fa ja atractiu d'entrada. És especial per la seva diversitat temàtica: s'hi tracten aspectes de caràcter social, econòmic, cultural, urbanístic, infraestructural i institucional, tot plegat des d'una perspectiva globalitzadora i sintètica. És especial també per l'àmbit territorial escollit. Ja era hora que algú comencés a dir –a escriure, en aquest cas– les coses pel seu nom: la «ciutat real» de Girona no es circumscriu als seus límits administratius, sinó que abasta un conjunt de catorze municipis, amb una superfície total de 303 km² (la Girona «oficial» en té només 38) i una població global de 116.000 habitants (a les mateixes dades del 1994, Girona supera de

poc els 72.000 hab.). Agradi o no agradi –i més enllà de picabaralles polítiques localistes d'escàs interès–, el fet és que aquesta és la veritable àrea urbana de Girona, la real, la quotidiana.

L'originalitat del llibre rau també en el seu finançament i en la seva estructura i format. En efecte, no és gaire freqüent (sortosament, ho és cada cop més) que una empresa privada acudeixi a la Universitat i a l'Ajuntament amb una proposta concreta i un finançament adequat. Jordi Vidal, a través de Progrup, va donar aquest pas i, pel que es desprèn en llegir el seu text introductor, n'està més que satisfet. Seria molt esperançador pensar que aquesta i d'altres iniciatives similars aniran animant en el futur immediat els diversos sectors econòmics giro-

nins, encara no del tot conscients del que la Universitat pot fer per a ells i del que ells poden fer per a la Universitat.

En relació al format cal destacar-ne la qualitat de la impressió i la gran quantitat d'informació que es transmet d'una forma subtil i gens feixuga a través de taules, gràfics i mapes. Entra bé, sense anar més lluny. Pel que fa a l'estructura, és interessant ressaltar-ne la combinació dels capítols elaborats pels autors amb una mena d'apèndix final d'una trentena de pàgines que, amb el títol «Deu visions de Girona», recull l'opinió de deu persones significatives de la vida social, econòmica, política i cultural de l'entorn gironí.

Joan Nogué Font